مین‌گذاری بولتون در مسیر دیپلماسی نمایشی ترامپ

مشاور امنیت ملی امریکا: ایران قطعاً در انفجار فجیره دست داشت

گزارش یک

فقط دو روز بعد از دعوت رئیس‌جمهور امریکا از ژاپن برای هموار کردن مسیر مذاکره با ایران، مشاور امنیت ملی امریکا در امارات، حمله مشکوک فجیره را به ایران نسبت داد تا شکاف ترامپ- بولتون بیش از هر موقع دیگری نمایان شود. روزنامه نیویورک تایمز از تشدید شکاف‌ها بین این دو خبر داده و نوشته که ترامپ از مشورت‌هایی که بولتون به او می‌دهد شاکی است و اخیراً گفته که بولتون او را وارد مسیرهایی می‌کند که دوست ندارد وارد آنها شود.

جان بولتون سال گذشته به خاطر رویکردهای ضدایرانی از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا به عنوان مشاور امنیت ملی کاخ سفید انتخاب شد و با راهنمایی‌های بولتون، ترامپ از برجام خارج شد اما با گذشت یک سال، نحوه مقابله با پرونده ایران، اختلاف‌نظرها در کاخ سفید را افزایش داده است. روزنامه نیویورک تایمز روز چهارشنبه در مقاله‌ای به قلم پیتر بیکر و مگی هابرمن درباره اختلافات در کاخ سفید نوشت: «دونالد ترامپ به تازگی در زمانی نه چندان دور در محل باشگاه گلف خود در فلوریدا از جان بولتون در حال گلایه کردن بود. مهمانان شنیدند ترامپ درباره مشورت‌هایی که دریافت می‌کند شاکی است و می‌گوید آیا بولتون وی را وارد مسیری می‌کند که وی دوست ندارد در آن وارد شود یا نه. برای رئیس‌جمهوری که نظرش درباره همه مشاورانش سریعاً تغییر می‌کند، گلایه خصوصی شاید معنی زیادی نداشته باشد ولی در روزهای اخیر شکاف میان ترامپ و مشاور امنیت ملی‌اش علنی و باعث ایجاد سردرگمی در سطح جهان درباره سیاست خارجی امریکا شده است». بر اساس این گزارش، «این ناهماهنگی در سفر چهار روزه ترامپ به ژاپن که روز سه‌شنبه پایان یافت به شکل کاملی نمایان شد. ترامپ در جریان این سفر با اظهارات بولتون درباره تقابل پر مخاطره با ایران و کره‌شمالی مخالفت کرد». دونالد ترامپ در جریان سفر به ژاپن به طور علنی رویکرد جان بولتون درباره ایران را تضعیف کرد و دیدگاه‌های مثبت‌تری نسبت به روابط با تهران از خود نشان داد. ترامپ ضمن اعلام آمادگی خود برای مذاکره با ایران، گفت که به دنبال تغییر نظام در ایران نیست. لحن ملایم ترامپ درباره ایران، برخلاف رویکرد جنگ‌طلبانه بولتون است.

به نوشته نیویورک تایمز، چندین مقام امریکایی گفتند که بولتون پس از اظهارات ترامپ در ژاپن در محافل خصوصی ناخرسندی خود را از ترامپ ابراز کرده است. نیویورک تایمز در ادامه مقاله خود نوشته است: «ترامپ بارها در گفت‌وگوهای شخصی خود جنبه جنگ‌طلبی مشاور خود را به شوخی گرفته و می‌گوید که به جای اینکه بولتون، وی را محدود کند، او جلوی بولتون را گرفته است». ترامپ اخیراً به مشاورانش گفته بود که «با دست فرمان بولتون امریکا باید در چند نقطه جهان بجنگد». به گفته فردی که در جریان گفت‌وگوها است، ترامپ اخیراً در یکی از نشست‌های ائتلاف یهودیان جمهوریخواه، شلدون آدلسون، میلیاردر یهودی را به کناری کشید و از وی پرسید نظرش درباره عملکرد بولتون چیست، آدلسون نیز گفت: «اگر ترامپ از بولتون راضی است، بولتون نیز از وی رضایت دارد.»

بولتون همواره رویکرد خصمانه‌ای در برابر ایران داشته است و بارها با گروهک منافقین در فرانسه دیدار کرده است. بولتون همچنین سال گذشته مدعی شده بود که «انقلاب ایران چهل سالگی خود را نخواهد دید». آنچه از گزارش رسانه‌ها و مقامات امریکایی بر می‌آید، در هفته‌های اخیر شکاف‌ها بین ترامپ و بولتون عمیق‌تر شده است و ترامپ در برابر درخواست اعزام تعداد زیادی نیروی نظامی امریکا به خاورمیانه مقاومت کرده است و برخی رسانه‌ها اعلام کرده‌اند که بولتون در آستانه اخراج از کاخ سفید است. ترامپ بارها به صراحت گفته است که به دنبال جنگ با ایران نیست اما بولتون خواهان اعمال سیاست‌های سختگیرانه علیه ایران است و از وارد شدن به جنگ به بهانه حمایت از متحدان عربی واشنگتن در خلیج فارس ابایی ندارد، حتی گفته می‌شود اعزام ناو آبراهام لینکلن به خلیج فارس به بهانه مقابله با ایران به دستور جان بولتون انجام شده است. ترامپ در هفته‌های اخیر از آمادگی خود برای گفت‌وگو با ایران سخن گفته است و حتی شماره خصوصی خود را به سفارت سوئیس داده تا در صورت لزوم ایرانی‌ها با او تماس بگیرند. اگرچه ترامپ برخلاف جان بولتون، در ظاهر مسیر دیپلماسی و مذاکره را برای حل اختلاف با تهران انتخاب کرده است اما ایران درباره سیاست جدید ترامپ هم شک و تردید دارد، چرا که ترامپ از توافق برجام که بیش از یک دهه روی آن کار شده بود، به راحتی خارج شد و بدعهدی واشنگتن نسبت به توافقات بین‌المللی را نشان داد. از طرفی، سابقه مذاکرات ترامپ با رهبر کره‌شمالی در یک سال گذشته نتیجه‌ای جز شکست در بر نداشته است. اختلاف‌نظر ترامپ و بولتون تنها به مسئله ایران مربوط نمی‌شود بلکه در مورد پرونده کره‌شمالی و ونزوئلا هم اختلافات عمیقی بین دو نفر وجود دارد.

اتهام‌زنی بولتون به ایران

در شرایطی که ایران تأکید کرده که هیچ دخالتی در انفجار کشتی‌های اماراتی در فجیره نداشته است، جان بولتون در ادامه اتهام‌پراکنی‌های خود مدعی شد که ایران پشت این اتفاق قرار داشته است. جان بولتون که به امارات سفر کرده است، در جمع خبرنگاران اتهامات واهی خود به ایران را تکرار کرد و مدعی شد: «حمله به تانکرهای نفتی در سواحل امارات قطعاً با استفاده از مین‌های دریایی ایران بوده است». به گزارش رویترز مشاور امنیت ملی امریکا گفت: «ما سعی داریم به طور منطقی و مسئولانه در برابر ایران و منابع آن در منطقه خلیج فارس واکنش نشان دهیم. نقطه شروع این است که ایران و همتایان این کشور درک کنند که چنین اقداماتی موجب پاسخ بسیار شدیدی از سوی ایالات متحده خواهد شد». این ادعاها در حالی است که هیچ سند و مدرکی در ارتباط با دست داشتن ایران در انفجار فجیره وجود ندارد و حتی بسیاری از تحلیلگران رژیم‌صهیونیستی را عامل این حمله به نفتکش‌های امارات و عربستان می‌دانند. جان بولتون در ادامه ادعاهای خود گفت که «هیچ دلیلی وجود ندارد که ایران به توافق هسته‌ای پایبند نباشد، مگر اینکه بخواهد زمان گریز هسته‌ای برای دستیابی به سلاح هسته‌ای را کاهش دهد». جان بولتون در حالی دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای را مطرح می‌کند که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بارها در گزارش‌های خود تأیید کرده که ایران به این توافق پایبند بوده است.

چالش

حامیان شیخ زکزاکی در نیجریه تظاهرات کردند

هزاران نفر از مردم نیجریه با برگزاری تظاهرات در ابوجا پایتخت این کشور خواهان آزادی رهبر جنبش اسلامی نیجریه شدند.

به گزارش پرس تی‌وی، حامیان علامه ابراهیم زکزاکی رهبر بازداشت شده نیجریه در خیابان‌های پایتخت تظاهرات و تداوم بازداشت رهبر خود را محکوم کردند. تظاهرکنندگان اعلام کردند علامه زکزاکی براساس توصیه‌های تیم پزشکی که اخیراً وضعیت سلامتی او و همسرش را مورد بررسی قرار داده‌اند به کمک‌های پزشکی فوری نیاز دارد. علامه زکزاکی با وجود صدور حکم از سوی دادگاه عالی نیجریه برای آزادی‌اش از سال ۲۰۱۵ در زندان به سر می‌برد. عبداللهی محمد موسی یکی از این تظاهرکنندگان در سخنانی گفت: منابع اعلام کردند علامه زکزاکی و همسرش باید برای دریافت کمک‌های پزشکی به خارج از زندان اعزام شوند و ناکامی در انجام چنین کاری سبب وارد شدن آسیب‌های زیادی به او خواهد شد از جمله نابینایی کامل.» علامه زکزاکی یکی از چشم‌هایش را از دست داد زمانی که نیروهای نیجریه‌ای در سال ۲۰۱۵ به محل اقامت او حمله کردند. وی و همسرش در آن حمله به شدت آسیب دیدند و با وجود حکم دادگاه عالی در سال ۲۰۱۶ برای آزادی بی‌قید و شرط آنها همچنان در زندان به سر می‌برند. ماه گذشته کمیسیون حقوق بشر اسلامی مستقر در لندن که یک تیم پزشکی را برای بررسی وضعیت علامه زکزاکی اعزام کرده بود، اعلام کرد این دو برای درمان بدون تأخیر باید به خارج اعزام شوند. همسر زکزاکی روی ویلچر می‌نشیند و گفته می‌شود به شدت بیمار است.

گزارش ۲

علی قنادی

دومین نشست مقامات سابق افغانستان با طالبان برگزار شد

زمزمه‌های آتش‌بس عید طالبان این بار از مسکو

طالبان برای دومین بار در یک نشست بین‌المللی در مسکو شرکت کرد، نماینده خود را در معرض دوربین‌های خبری قرار داد و در یک سالگی آتش‌بس عید فطر با دولت افغانستان، احتمالاً یک بار دیگر اعلام آتش‌بس خواهد کرد.

مسکو دیروز و سه‌شنبه به بهانه صدمین سالگرد روابط دیپلماتیک افغانستان - روسیه میزبان رهبران سیاسی عمدتاً پیشین افغانستان و هیئتی از گروه طالبان بود؛ نشستی که هرچند دولت افغانستان غایب بزرگ آن بود ولی ملا عبدالغنی برادر، معاون سیاسی رهبر طالبان در رأس هیئت ۱۴ نفره برای احیای گفت‌وگوهای متوقف شده صلح در آن شرکت کرد. نشست مسکو که برای روزهای پایانی ماه رمضان برنامه‌ریزی شده، زمینه‌ای فراهم کرد تا ملا عبدالغنی برای نخستین بار در مقابل دوربین‌های خبری قرار گیرد. البته حضور عبدالغنی مقابل دوربین‌ها خیلی کوتاه بود و او به این بسنده کرد که از روسیه به خاطر برگزاری این نشست قدردانی کند و بگوید: «امارت اسلامی به گونه واقعی برای گفت‌وگوهای صلح متعهد است اما به این فکر است که در گام نخست باید موانع فرا راه صلح از میان برداشته شوند و آن اینکه «اشغال افغانستان پایان یابد.» سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه هم در سخنرانی افتتاحیه نشست مسکو گفت: «مسئله افغانستان راه‌حل نظامی ندارد. امیدوارم هرچه زودتر صلح به افغانستان بیاید. روسیه در مبارزه با داعش در کنار افغانستان است.»

طالبان: گفت‌وگو با دولت نه

در غیبت چهره‌های حکومت افغانستان، حامد کرزای، رئیس‌جمهور پیشین و شماری از چهره‌های برجسته سیاسی افغانستان از جمله حنیف اتمر، مشاور پیشین امنیت ملی و نامزد ریاست جمهوری، کریم خلیلی، فوزیه کوفی، ضرار احمد مقبل، حضرت عمر زاخیلوال، عطامحمد نور، رنگین دادفر اسپنتا و زلمی رسول در نشست مسکو حضور داشتند؛ نشستی که در یک‌سالگی آتش‌بس چندروزه طالبان با حکومت افغانستان، تلاش می‌کند پروسه مسکو را به پروسه‌ای مجزا در برابر گفت‌وگوهای امریکا با طالبان از مسیر قطر تبدیل کند. ضمیر کابلوف، سفیر روسیه در افغانستان که اداره جلسات مذاکرات را بر عهده داشت، به نمایندگی از دولت روسیه خطاب به سیاسیون افغانستان گفت: «امروز فرصت خوبی دارید تا با هیئت طالبان گفت‌وگو کنید.» طالبان نیز برای اولین بار با چهره‌های سیاسی برجسته افغانستان گفت‌وگو کرد ولی تأکید کرد که تا رفع اشغال افغانستان و خروج امریکا، با دولت مذاکره نخواهد کرد. شیرمحمد عباس استانکزی، عضو ارشد هیئت طالبان در نشست مسکو در گفت‌وگو با خبرنگاران هرچند گفت که ما آماده گفت‌وگوهای بین‌الافغانی هستیم ولی در حاشیه نشست با رد گفت‌وگو با حکومت افغانستان گفت: «گفت‌وگو با اداره‌ای که اختیارات ندارد و دچار اختلاف است را همیشه رد کرده‌ایم.» بی‌بی‌سی در این باره نوشته است که به نظر می‌رسد گروه طالبان در رد گفت‌وگوی مستقیم با حکومت افغانستان بیشتر نگاه به محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهوری افغانستان دارد.

آتش‌بس روی میز

سال گذشته دولت افغانستان و طالبان توانستند در روزهای پایانی ماه رمضان به یک آتش‌بس نسبی دست پیدا کنند و حالا همین مسئله در نشست مسکو نیز مطرح است. همزمان با نشست مسکو، صدها نفر از علمای دینی افغانستان در یک گردهمایی بزرگ در شهر کابل از حکومت افغانستان و گروه طالبان خواستند که برای مساعد شدن زمینه گفت‌وگوهای صلح، در روزهای عید فطر آتش‌بس اعلام کنند. به گزارش خبرگزاری جمهور، در قطعنامه پنج ماده‌ای این علمای دینی که روز چهارشنبه (۸ جوزا) در تجمع بزرگ علما در مسجد عیدگاه شهر کابل قرائت شد، بر اعلام آتش‌بس در روزهای عید فطر از سوی دولت و طالبان تأکید شده است. در این قطعنامه آمده است که آتش‌بس ایام عید فطر در سال گذشته تجربه موفقی را از توقف جنگ در کشور به نمایش گذاشت و امسال نیز طرفین درگیر در روزهای عید فطر باید آتش‌بس اعلام کرده و زمینه را برای برقراری صلح دائمی مساعد کنند. گفته شده که گفت‌وگو درباره آتش‌بس از موضوعات محوری نشست دیروز مسکو بوده است. «محمد عباس استانکزی» رئیس سابق دفتر سیاسی جنبش طالبان در مسکو گفت که طالبان برای دور جدید مذاکرات بین افغانی آمادگی دارد اما هرگونه مذاکره در جهان بدون خروج نیروهای خارجی امکان‌پذیر نیست؛ نیروهای امریکایی و ناتو ریشه همه مسائل هستند و باید افغانستان را ترک کنند.

استانکزی در پاسخ به این پرسش که آیا طالبان با دولت افغانستان مذاکره می‌کند، خاطرنشان کرد که طالبان آماده است با مردم افغانستان گفت وگو کند. «سهیل شاهین» سخنگوی طالبان نیز در کنفرانس مطبوعاتی در مسکو اعلام کرد که تحریم‌های سازمان ملل در مورد مذاکره‌کنندگان طالبان در دوحه باید لغو شود. به گفته این مقام طالبان، تحریم‌ها مانع تردد نمایندگان طالبان می‌شود و در زمان حاضر برخی از مذاکره‌کنندگان به طور موقت از فهرست تحریم‌ها خارج شده‌اند اما تحریم‌ها باید به طور کامل و دائم لغو شود. ضمیر کابلوف، نماینده رئیس‌جمهور روسیه در افغانستان تأیید کرده که نشست مسکو شامل لغو تحریم‌های اعمال شده از سوی سازمان ملل علیه برخی از مذاکره‌کنندگان طالبان است.

پرونده

ادامه رقص خون ماکرون علیه یمنی‌ها

در حالی که وزیر خارجه فرانسه روز سه‌شنبه از جنگ یمن به عنوان «جنگ کثیف» نام برد و با اتخاذ ژست صلح‌طلبانه از عربستان و امارات عربی متحده خواست این جنگ را پایان دهند، منابع خبری مستقل از ادامه تسلیح آل‌سعود توسط فرانسه برای قتل عام یمنی‌ها خبر می‌دهند.

سایت مستقل دیسکلوز که سه خبرنگار آن چندی پیش به جهت افشاگری درباره فروش سلاح‌های فرانسوی به عربستان برای استفاده در جنگ یمن به اداره امنیت فرانسه احضار شدند، در افشاگری دیگری نوشت: به نظر می‌رسد دولت فرانسه حاضر نیست از فروش سلاح به عربستان سعودی چشم‌پوشی کند چرا که قرار است یک کشتی باری عربستان سعودی به نام بحری تبوک مهمات لازم را برای توپ‌های هویتزر «سزار» در بندر مارسی- فوس بارگیری کند و آنها را به جده عربستان منتقل نماید. پی‌یر داره‌ویل، نماینده کمونیست منطقه بوش-دو-رون در جمع رسانه‌ها روز سه‌شنبه اعلام کرد: «من امروز صبح اطلاع پیدا کردم که کشتی باری بحری تبوک برای بارگیری مهمات به زودی وارد بندر می‌شود».

در عین حال «لوران پاستور» دبیرکل اتحادیه باراندازان بندر فوس مارسی در یک تماس تلفنی موضوع بارگیری سلاح توسط کشتی عربستانی برای استفاده در جنگ یمن را رد کرد و این اطمینان را داد که «ما هرگز سلاح‌های کشتار جمعی را برای کشتار غیرنظامیان حمل نمی‌کنیم.»

پیش‌تر وزیر دفاع فرانسه گفته بود سلاح‌های فروخته شده با هدف «دفاعی» تولید شده‌اند و موارد کاربرد این سلاح‌ها به شدت کنترل می‌شود. محمد عبدالسلام، سخنگوی انصارالله یمن هم در واکنش به رویکرد متناقض فرانسه در توئیتر نوشت: از اظهارات ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه استقبال می‌کنیم اما تا زمانی که منجر به توقف فروش سلاح از سوی پاریس به کشورهای دشمن نشود، از نظر ما کافی نیست. محمد عبدالسلام تأکید کرد، تمام کشورهایی که در فروش سلاح به کشورهای متخاصم نقش دارند باید در قراردادهای تسلیحاتی خود که وحشیانه‌ترین کشتار و جنایت را در حق یمنی‌ها مرتکب شده‌اند، بازنگری کنند.

انتقاد از دور زدن سنا

فرانسوی‌ها تنها شرکای جنایات سعودی‌ها نیستند. سناتور دموکرات دیک دربین با اشاره به اقدام دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا در دور زدن کنگره برای فروش سلاح به متحدان این کشور در خاورمیانه در پیامی در صفحه توئیتر خود نوشت: چرا رئیس‌جمهور، کنگره را برای فروش سلاح بیشتر به عربستان سعودی با توجه به نقش خونین این کشور در جنگ یمن و قتل جمال خاشقجی (روزنامه‌نگار منتقد سعودی) دور می‌زند؟

دولت ترامپ به بهانه حمایت از متحدانش در خاورمیانه و جلوگیری از بی‌ثباتی در این منطقه قصد دارد از شرایط ایجاد شده در پی تنش با ایران برای فروش تسلیحات و بمب به عربستان استفاده کند در حالی که پیش از این کنگره فروش این تسلیحات و بمب‌ها را به عربستان به علت نگرانی از به‌کارگیری آنها در جنگ یمن ممنوع کرده بود.

دورنما

احتمال اعدام ۲۰ نفر در عربستان با سانسور شدید

در تدابیر دولت عربستان در خصوص زندانیان هیچ شفافیتی وجود ندارد و سانسور شدیدی درباره افراد تهدید شده به اعدام صورت می‌گیرد.

به گزارش صداوسیما به نقل از پایگاه خبری مرآت الجزیره، سازمان اروپایی سعودی حقوق بشر با انتشار بیانیه‌ای با عنوان «بعد از کشتار آوریل: دست‌کم ۲۰ زندانی سعودی در صف اعدام قرار دارند» مسئله اعدام‌ها در عربستان را مورد بررسی قرار داد.

در بیانیه این سازمان آمده است: در تدابیر دولت عربستان در خصوص زندانیان هیچ شفافیتی وجود ندارد و در برخی حالات شاید سانسوری که درباره افراد تهدید شده به اعدام صورت می‌گیرد بیشتر از سایر مسائل است. این سازمان توانسته است برخی اقدامات از جمله شکنجه و تجاوزات متعدد به حقوق زندانیان را مستند کند. سازمان اروپایی سعودی حقوق بشر در بیانیه خود آورده است در کنار ۱۵ نفری که در حال حاضر در معرض تهدید به اعدام قرار دارند پنج نفر دیگر هستند که خبرهایی از آنها دریافت کرده‌ایم مبنی بر اینکه حکم اولیه اعدام برای آنها صادر شده است. این در حالی است که برای دستیابی به جزئیات بیشتر با مشکلات زیادی روبه‌رو هستیم و احتمال می‌رود علاوه بر این ۲۰ نفر دیگر نیز در صف اعدام باشند. براساس بیانیه این سازمان شش نوجوان نیز دست‌کم در اعدام‌های جمعی اخیر اعدام شدند و بعد از صدور احکام نهایی درباره سه نوجوان دیگر آنها نیز با خطر قتل روبه‌رو هستند. این سه نفر از سال ۲۰۱۴ به خاطر اتهاماتی که به حقوق مشروع آنها و حضور در تظاهرات مربوط بود، به اعدام محکوم شدند. اتهام‌های دیگری نیز به آنها وارد شده که شواهد ملموسی در خصوص این اتهام ارائه نشده است. این سازمان در بیانیه خود افزود: اینکه تاکنون عربستان از واکنش‌های بین‌المللی جدی و جواب ندادن مسئولان آن به خاطر اقداماتی که انجام داده‌اند از جمله جنگ یمن و قتل جمال خاشقجی روزنامه‌نگار عربستانی، نجات یافته است، مقامات این کشور را به کشتارهای خشن بیشتر تشویق می‌کند و شاخص‌های نگران کننده‌ای درباره اعدام جمعی جدید وجود دارد و هیچ نشانه‌ای دال بر اینکه عربستان رویکرد انصاف و عدالت و توقف کشتار سیاسی را پیش گرفته است، وجود ندارد.

اخبار کوتاه

توقف آموزش خلبانان ترک جنگنده اف ۳۵

امریکا ممکن است آموزش خلبانان ترکیه‌ای جنگنده‌های اف ۳۵ را به دلیل برنامه‌های آنکارا به علت خرید اس ۴۰۰ روسیه متوقف کند. به گزارش رویترز، این خلبانان معمولاً در پایگاه هوایی لوک در آریزونا آموزش می‌دیدند. مشخص نیست که آیا این خلبانان، در صورتی که آموزش تعلیق شده باشد یا تا زمان تصمیم‌گیری نهایی، مجبور خواهند شد کشور امریکا را ترک کنند یا نه. به گفته منابع آگاه، تصمیم نهایی مشخص نشده است. پیش‌تر در آنکارا اعلام شد که خرید سامانه پدافند هوایی اس ۴۰۰ از روسیه را متوقف نخواهند کرد، و سفارش نخست باید در ماه جولای وارد شود. امریکا اعلام می‌کند که اس ۴۰۰ با استانداردهای ناتو ناسازگار است اما آن را تهدیدی برای تحریم‌های احتمالی خود می‌داند که می‌تواند روند فروش جدیدترین هواپیماهای اف ۳۵ را به ترکیه به تأخیر بیندازد یا لغو کند.

رئیس‌جمهور چین به روسیه می‌رود

سخنگوی وزارت خارجه چین روز چهارشنبه از سفر شی‌جین‌پینگ، رئیس‌جمهور این کشور به مسکو در روزهای پنجم تا هفتم ژوئن خبر داد. به گزارش خبرگزاری شینهوا، شی به دعوت ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به مسکو سفر خواهد کرد. لو کانگ گفت: رئیس‌جمهور چین علاوه بر دیدار با پوتین در بیست و سومین نشست انجمن بین‌المللی همکاری‌های اقتصادی پترزبورگ شرکت خواهد کرد. چین و روسیه از متحدان سنتی در تقابل با یکجانبه‌گرایی‌های امریکا در مسائل بین‌المللی و تجاری هستند. اقدامات اخیر دونالد ترامپ علیه پکن در زمینه جنگ تجاری باعث تقویت روابط این دو قدرت بزرگ جهانی شده است.

نگاه

سید نعمت‌الله عبدالرحیم‌زاده

ظهور مسکو به عنوان پروسه صلح بین‌الافغانی

مذکرات صلح بین‌الافغانی قرار بود یک ماه قبل در شهر دوحه، پایتخت قطر، انجام شود اما این مذاکرات در دقیقه نود معلق شد. هرچند که در آن موقع گفته شد مخالفت طالبان با برخی از افراد دولتی حاضر در هیئت کابل باعث تعلیق آن مذاکرات شده بود اما برخی از منتقدان دولت معتقد بودند که دولت ترکیب هیئت را به نحوی چیده بود که در عمل باعث این مخالفت و به هم خوردن مذاکرات شود. حالا نشست دیگری در مسکو برگزار شده که تا اندازه‌ای می‌تواند بدیل مذاکرات بین‌الافغانی باشد، چرا که هم شخصیت‌های برجسته سیاسی این کشور در آن حضور دارند و هم برای نخستین بار، یکی از بلندپایه‌ترین مقامات طالبان به جمع آنان آمده است. از طرف دیگر، این نشست همزمان با یک صدمین سالگرد مناسبات دیپلماتیک روسیه و افغانستان بود که این همزمانی یک دستاورد قابل توجه برای مسکو است.

اولین و قابل‌توجه‌ترین نکته در این نشست حضور ملا عبدالغنی برادر، رئیس دفتر سیاسی طالبان، بود. او که تا همین اکتبر سال گذشته میلادی در پاکستان زندانی بود، با پافشاری طالبان از زندان آزاد شد تا مقام ارشد این گروه برای مذاکره با زلمای خلیل‌زاد، فرستاده ویژه امریکا در افغانستان، باشد. او بعد از آزادی در آخرین دور از این مذاکرات در دوحه قطر حضور داشت اما در مقابل دوربین‌های خبرنگاران حاضر نشد، برخلاف نشست مسکو که نه تنها حضورش علنی و در مقابل خبرنگاران بود بلکه چند کلمه‌ای هم حرف زد تا مواضع طالبان را به صراحت بیان کرده باشد. دو نکته کلیدی در سخنان او دیده می‌شد؛ اول اینکه او چندین بار از امارت اسلامی افغانستان گفت و دوم اینکه تأکید کرد که برای شروع فرایند صلح باید اشغال افغانستان پایان یابد. به این ترتیب، او نشان داد که طالبان نه تنها نظام سیاسی موجود در افغانستان را قبول ندارد بلکه حاضر به تجدیدنظر در پیش‌شرط اساسی خود برای شروع فرایند صلح هم نیست. این همان دو نکته کلیدی است که طالبان در مذاکرات ماه فوریه دوحه قطر روی آن اصرار داشت و باید گفت که طالبان حالا خود را در موقعیت ضعف نمی‌بیند تا حاضر به عقب‌نشینی از این دو محور اصلی خود شود. برخی تحلیلگران حضور چهره‌های مطرح سیاسی افغانستان در این نشست و استقبال قابل‌توجه از ملا برادر را به معنی مشروعیت دادن به طالبان می‌دانند و این درست همان چیزی است که ملا برادر با حضور علنی در مسکو به دست آورده و باعث شده گروه او برنده اصلی این نشست باشد.

در مقابل این برد طالبان، دولت افغانستان و به خصوص محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستان، قرار دارد. این دولت همان‌گونه که نقشی در مذاکرات امریکا و طالبان در قطر نداشت، در نشست مسکو هم نماینده‌ای نداشت و در هر دو مورد نقش تماشاگر صرف را بازی کرده است. هرچند که گفته می‌شود دولت در جریان مذاکرات دوحه قرار می‌گیرد اما اظهارات تند حمدالله محب، مشاور امنیت ملی افغانستان، در مورد دولت ترامپ و نیات شخصی خلیل‌زاد در مذاکرات با قطر نشانه‌ای از نارضایتی ارگ از جریان مذاکرات قطر داشت. اشرف غنی نارضایتی خود از نشست مسکو را هم پوشیده نگذاشته و همزمان با برگزاری این نشست با شبکه تلویزیونی طلوع‌نیوز مصاحبه و از شرکت‌کنندگان در این نشست انتقاد کرد و حتی گوشه و کنایه‌ای به حامد کرزای زد و گفت که کرزای «عزت» مقام ریاست جمهوری را زیر سؤال نبرد. در مقابل، کرزای و دیگر مخالفان سیاسی غنی آنچنان در نشست مسکو در مورد صلح صحبت کردند که گویا این غنی است که تمایلی به صلح ندارد و با دولت او نمی‌توان امیدی به صلح داشت. به این ترتیب، افرادی مثل حنیف اتمر، محمد یونس قانونی، محمد محقق، کریم خلیلی، عطا محمد نور و حتی خود کرزای می‌توانند از حضور خود در نشست مسکو امتیاز طرفداری از صلح را به دست بیاورند، امتیازی که دست غنی از آن خالی مانده است. در نهایت، نباید رقابت روسیه با امریکا را در شطرنج پیچیده افغانستان نادیده گرفت. مسکو با برگزاری دو بار نشست شخصیت‌های سیاسی افغانستان با طالبان توانسته خود را به عنوان بازیگر اصلی در فرایند مذاکرات صلح افغانستان نشان بدهد به خصوص اینکه خلیل‌زاد نتوانسته در مأموریت خود به نتیجه‌ای برسد و شش دور مذاکرات محرمانه امریکا با طالبان بی‌نتیجه مانده است. روسیه با این کار نه تنها روند مذاکرات صلح را مدیریت می‌کند بلکه یک گام هم از امریکا جلوتر رفته و تنها با دو نشست مذاکرات بین‌الافغانی را کلید زده، کاری که امریکا تاکنون در انجام آن ناکام مانده و وقتی هم قرار بود اتفاق بیفتد در دقیقه نود معلق شد.

اخبار کوتاه

قطر: ایران آماده گفت‌وگو با همسایگان است

وزارت خارجه قطر با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که عباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر خارجه ایران در دیدار با «محمدبن عبدالرحمن آل ثانی» وزیر خارجه قطر بر آمادگی کشورش برای گفت‌وگو با کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در خصوص ثبات و امنیت منطقه تأکید کرد. طبق گزارش شبکه الجزیره، وزارت خارجه قطر در سایت خود با اعلام خبر دیدار عراقچی و آل ثانی، آورده است که در این دیدار تحولات منطقه بررسی شد و دو طرف از تنش‌ها و مشکلات موجود در منطقه ابراز نگرانی کرده و اهمیت گفت‌وگو برای حل این مشکلات را مورد تأکید قرار دادند. عراقچی که سفر دوره‌ای خود به منطقه را از مسقط و کویت آغاز کرد، تأکید کرده که اولویت تهران گفت‌وگو با کشورهای منطقه است. عراقچی گفت که از طریق سازوکارهایی همانند امضای معاهده عدم تجاوز و تشکیل مجمع گفت‌وگوهای منطقه‌ای در شورای همکاری خلیج فارس، می‌توان زمینه جلب اعتماد و تعامل سازنده بین کشورهای همسایه را فراهم کرد.

استفاده عربستان از بدافزار اسرائیلی

عربستان سعودی به هک اطلاعات یکی از مخالفان سرشناس خود در لندن که تحت محافظت پلیس زندگی می‌کرد متهم شده است. روزنامه گاردین نوشت: غانم المساریر از طنزپردازان عربستانی اعلام کرد ریاض، وی را با بدافزاری که گروه «اِن اِس اُ» از شرکت‌های جنجالی نظارتی اسرائیل آن را ساخته هدف قرار داده است. گفته می‌شود عربستان و دولت‌های دیگر از نرم‌افزار پگاسوس متعلق به گروه ان‌اس‌او برای هدف قرار دادن روزنامه‌نگاران، فعالان حقوق بشر و فعالان سیاسی استفاده می‌کنند. پیش‌تر گزارش شده بود از این نرم‌افزار جاسوسی برای دسترسی به تلفن یک وکیل انگلیسی استفاده شده است که وکالت پرونده‌ای را ضد گروه ان‌اس‌او بر عهده داشت. مساریر اعلام کرده پیام‌های متنی مشکوکی در ژوئن ۲۰۱۸ دریافت کرده است. کارشناسان مستقل، رد این پیام‌های متنی را در یک اپراتور پگاسوس پیدا کردند که «بر عربستان سعودی متمرکز» و با حمله‌ای جداگانه به یک منتقد سعودی دیگر مرتبط بود.

موساد، پشت پرده انتشار ویدئوی جنجالی در اتریش

یک مقام اداره اطلاعات آلمان معتقد است سازمان جاسوسی اسرائیل (موساد) پشت پرده انتشار ویدئویی جنجالی است که زلزله سیاسی در اتریش به راه انداخت و موجب فروپاشی ائتلاف حاکم شد. به گزارش یدیعوت آحارونوت، رودولف آدام، دیپلمات پیشین و معاون سرویس مخفی آلمان در مقاله‌ای در مجله سیسرو نوشت: «تنها موساد است که توان و انگیزه انجام چنین کاری را دارد چرا که اسرائیل نگران تأثیر قدرت گرفتن راست‌های افراطی بر یهودیان اروپاست». ویدئویی که با دوربین مخفی گرفته شده است، هاینتس کریستیان اشتراخه، رهبر حزب راست افراطی آزادی اتریش را نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۷ چند ماه قبل از برگزاری انتخابات پارلمانی به دیدار یک تاجر زن روس رفته و در این دیدار به او پیشنهاد معاملات و قراردادهای تجاری پرمنفعت را در ازای کمک این شهروند روس به پیروزی او و حزبش در انتخابات را می‌دهد.